

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький фаховий коледж нафти і газу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора коледжу

М.М.Баб'як

«06» 06 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про плагіат

в Дрогобицькому фаховому коледжі нафти і газу

Положення про плагіат в Дрогобицькому фаховому коледжі нафти і газу

Розглянуто і схвалено на засіданні педагогічної ради коледжу

Протокол № 9 від «30» червня 2021 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення (далі – Положення) про запобігання академічному плагиату та порядок перевірки робіт у Дрогобицькому фаховому коледжі нафти і газу розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, Рекомендацій МОН України щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах, (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо), Статуту Дрогобицького фахового коледжу нафти і газу,

1.2. Положення є складником системи управління якості коледжу, визначає основні поняття щодо забезпечення принципів академічної доброчесності та встановлює порядок перевірки робіт на плагиат у Дрогобицькому фаховому коледжі нафти і газу (далі Коледжі).

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

- *Академічна доброчесність* – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

- *Автор* – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

- *Твір* (робота) – результат творчої, наукової, навчально-методичної діяльності автора (або групи авторів), виражений в об'єктивній формі, у тому числі в електронному вигляді.

- *Цитата* – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовують дослівно з обов'язковим посиланням на його автора та джерела цитування іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для покликання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

- *Сервіс пошуку плагиату* – автоматизована система перевірки текстів на наявність збігів із текстовими документами, які оприлюднені у відкритих джерелах та/або розміщені в базі коледжу.

- *Адміністратор сервісу пошуку плагіату* – особа, визначена наказом директора коледжу, яка здійснює загальний контроль за процесом перевірки робіт на плагіат, а також у разі потреби забезпечує повторну перевірку та розв'язання питань, пов'язаних із технічними збоями в роботі сервісу.

3. ОСНОВНІ ВИДИ ПОРУШЕНЬ

До основних порушень академічної доброчесності відносяться: (Ст. 42, Ч. 4 Закону України «Про освіту»):

- *Плагіат* – оприлюднення (опублікування) повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

- *Академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. Зокрема, академічний плагіат – це:

відтворення в тексті роботи без змін, з незначними змінами, у перекладі з іноземної мови тексту іншого автора (групи авторів) обсягом від речення й більше, без покликання на першоджерело;

перефразування тексту іншого автора без зазначення авторства й без посилання на першоджерело;

подання в тексті науково-технічної інформації, даних (крім загальноновизнаних) без посилання на джерело;

відтворення в тексті творів мистецтва, графічних та інших зображень без указування авторства.

- *Самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих результатів як нових результатів.

- *Компіляція* – процес написання роботи, твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного поглибленого дослідження (вивчення) проблеми та опрацювання джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

- *Списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- Академічне шахрайство – використання під час контрольних заходів неперелбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення;

4. ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, педагогічними та науковими працівниками КОЛЕДЖУ передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну) діяльність;

4.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

- Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними.

- Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

- Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті науковій роботі має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за: __»).

- Будь-яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю.

5. ЗАХОДИ З ПЕРЕВІРКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ

Попередження плагіату в навчальному середовищі коледжу здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, викладачів про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;

- ознайомленні здобувачів вищої освіти, викладачів із цим Положенням через офіційний Web-сайт Коледжу;

- Виявлення академічного плагіату здійснюється в роботах здобувачів освіти – за допомогою програмно-технічних засобів, які дозволяють згенерувати звіт зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та/або ілюстративних запозичень.

- Перевірку потрібно проводити шляхом використання *сервісу пошуку плагіату*, який перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів коледжу.

- Програми для перевірки робіт здобувачів освіти можуть знаходитись у відкритому доступі або надаватись коледжу компаніями-розробниками на платній чи безоплатній основі. Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, ілюстрацій тощо) Методична рада затверджує перелік програмно-технічних засобів, за якими буде здійснюватися перевірка, функціональні можливості яких в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню. Перелік затверджених програм має бути доведений до відома випускових циклових комісій для ознайомлення керівників робіт та здобувачів.

5.1. Рекомендації щодо запобігання плагіату

- Перевірці на плагіат підлягають усі наукові, навчально-методичні, творчі роботи, інші твори (у т. ч. кваліфікаційні (дипломні), курсові), що пишуть науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі вищої освіти, та що оприлюднюють результати наукової чи навчально-методичної роботи, або ж виконання яких є завданням під час вивчення навчальної дисципліни.

- Обов'язковій перевірці на плагіат підлягають наукові статті, тези, рецензії, інші матеріали, подані до друку в наукових виданнях коледжу, а також монографії, підручники, посібники, інші твори.

5.1.1. Перевірка робіт під час вивчення навчальних дисциплін та проходження навчальних практик.

Роботи, які пов'язані з виконанням завдання під час вивчення навчальних дисциплін, проходження навчальних практик та оцінка за виконання яких складає частину загального рейтингу вивчення дисципліни (проходження практики), мають пройти перевірку на плагіат в обов'язковому порядку.

- Результати перевірки роботи мають бути проаналізовані викладачем з метою остаточного встановлення відсотка текстових запозичень. Викладач несе відповідальність за внесення змін у звіт перевірки роботи.

- Допустимий рівень текстових запозичень в роботі визначає викладач. Його треба зазначати в робочій програмі навчальної дисципліни в частині опису завдання, що пов'язане з виконанням указаної роботи.

5.1.2. Перевірка курсових робіт (проектів).

Курсові роботи (проекти) мають пройти перевірку на плагіат в обов'язковому порядку. Дотримання вимог щодо допустимого відсотка текстових запозичень роботи й відсутність плагіату та/або самоплагіату є умовою допуску до захисту.

- Перевірка має здійснюватися за допомогою *сервісу пошуку плагіату* шляхом завантаження автором електронної версії курсової роботи (проекту) в спеціально створений для цього адміністратором сервісу сервіс на сайті коледжу. Перевірка має бути здійснена в термін, визначений графіком підготовки курсових робіт (проектів), затвердженим на засіданні циклової комісії.

- Результати перевірки роботи (проекту) мають бути проаналізовані керівником проєкту з метою остаточного встановлення відсотка текстових запозичень. Звіт про результат перевірки роботи за допомогою сервісу пошуку плагіату долучається до відгуку керівника проєкту (роботи) на курсовий проєкт (роботу). Науковий керівник несе відповідальність за внесення змін у звіт перевірки роботи (проекту), які він здійснює під час аналізу текстових збігів.

- Максимальний відсоток текстового збігу в курсовій роботі (проекті) з іншими текстами не має перевищувати межу: 30 %.

5.1.3. Перевірка дипломних робіт (проектів)

Кваліфікаційні (дипломні) роботи (проекти) мають пройти перевірку на плагіат в обов'язковому порядку. Дотримання вимог щодо допустимого відсотка текстових запозичень роботи й відсутність плагіату та/або самоплагіату є умовою допуску до захисту.

- Перевірка має здійснюватися за допомогою *сервісу пошуку плагіату* шляхом завантаження автором електронної версії дипломної роботи (проекту) в спеціально створений для цього адміністратором сервіс на сайті коледжу. Перевірка має бути здійснена у термін, визначений графіком підготовки дипломних робіт (проектів), затвердженим на засіданні циклової комісії.

- Результати перевірки роботи (проекту) мають бути проаналізовані керівником проєкту (роботи) з метою остаточного встановлення відсотка

текстових запозичень у роботі. Звіт про результат перевірки роботи сервісом пошуку плагіату долучається до відгуку керівника проєкту (роботи) на дипломний проєкт (роботу). Керівник проєкту несе відповідальність за внесення змін у звіт перевірки роботи, які він здійснює під час аналізу текстових збігів.

- Максимальний відсоток текстових збігів дипломного проєкту (роботи) з іншими текстами не має перевищувати межу: – 30 %.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОПУЩЕННЯ ПЛАГІАТУ

Плагіат у роботах кваліфікується як порушення академічної доброчесності й тягне за собою академічну відповідальність.

Відповідальність за плагіат у роботах покладається на автора (авторів у випадку співавторства) та/або особу, яка сприяла діям, що можуть бути кваліфіковані як порушення академічної доброчесності (у тому числі наукового керівника).

- Виявлення фактів плагіату в роботах під час освітнього процесу здійснюють викладачі (у межах дисциплін, які вони викладають), керівники (дипломних), курсових робіт (проєктів), здобувачі фахової передвищої освіти;

- Виявлення фактів плагіату в навчально-методичних роботах може бути здійснене керівниками структурних підрозділів, головою навчально-методичної ради. Усі вони можуть приймати рішення щодо академічної відповідальності в межах своїх повноважень та/або ініціювати розгляд справи про порушення академічної доброчесності та плагіат на розширеному засіданні комісії з питань якості освіти коледжу.

- Звернення до комісії з питань якості освіти коледжу щодо порушення здобувачами фахової передвищої освіти, науково-педагогічними працівниками, іншими працівниками Коледжу принципів академічної доброчесності та плагіату в їхніх роботах можуть ініціювати також зовнішні зацікавлені особи.

- У разі виявлення плагіату в роботах, які пов'язані з виконанням завдань під час вивчення навчальних дисциплін, викладач зобов'язаний вжити до автора роботи один із таких заходів :

- зниження результату оцінювання або цілковите анулювання оцінки за цей вид роботи;
- повторне виконання виду роботи;
- призначення додаткових контрольних заходів.
 - У разі виявлення плагіату в курсовій роботі або дипломному проєкті (роботі) керівник зобов'язаний письмово повідомити про це завідувача відділення.
 - У випадку виявлення за результатами перевірки роботи незначних технічних помилок, наявності фраз, цитат, без належного оформлення посилання на першоджерело, робота може бути повернута авторові на доопрацювання з можливістю проведення повторної перевірки.
 - У випадку виявлення за результатами перевірки факту навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, допущення фальсифікацій, фабрикацій, наявності в роботі ідей та наукових результатів, отриманих іншими авторами, роботу не допускають до захисту, а також вона не може бути рекомендована до друку. У такому випадку автор роботи та/або особа, яка сприяла порушенню академічної доброчесності, притягаються до академічної відповідальності. Рішення про недопуск роботи до захисту через наявність плагіату приймають за присутності автора роботи і зазначають у протоколі засідання комісії. До протоколу додають звіт з перевірки роботи задля встановлення відсотка текстових запозичень. У разі незгоди з рішенням засідання кафедри, автор має право подати апеляцію на комісію з питань якості освіти.
 - Навчально-методичні та наукові роботи, у яких виявлено плагіат, не можуть бути рекомендовані до друку в жодному разі.
 - У разі незгоди з рішенням особи або комісії, яка призначає конкретний вид академічної відповідальності, особа, щодо якої висунуто звинувачення в порушенні академічної доброчесності чи плагіаті, має право на апеляцію.